

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

GAZETA REGIONALNA
Wychodzi codziennie oprócz dni poświątecznych.

Rok II

Redaktor naczelny: JAN WALEWSKI

213 (284)

JULES SAUERVEIN.

NIEMOC LIGI NARODÓW

(Korespondencja specjalna dla „Głosu Ziemi Białostockiej”)

Genewa, we wrześniu 1931 r.
W numerze dzisiejszym zamieszczamy znamienne uwagi jednego z najznakomitszych publicystów francuskich — p. J. Sauerveina, zwanego królem dziennikarzy. Uwagi te są tem ciekawsze i i niejako sensacyjne, że autor ich jest przyjacielem p. Arystydesa Brianda, ministra Spraw Zagr. Francji, który często inspirował p. Sauerveina w jego publicystycznych wystąpieniach.

przecież kontynencie 30 konstytucyj, 30 granic celnych, ponad 30 różnych języków, 30 walut, 30 prawodawstw — a wszystko to

niezaprawione przez nienawiści i ambicje, wstrząsane przez cierpienia olbrzymie i głębie klas wydziedziczonych, do których

niezawsze nakładają pracownicy rąk — części pracownicy umysłowi. Co miesiąc przechodzą setki tysięcy

pracowników do obozu pozbawionych pracy i to nie czasowo, ale często pozbawionych wogóle możliwości produkcyjnej i regularnej pracy. Te setki tysięcy istnień ludzkich, nawet bez propagandy moskiewskiej, stają się bolszewikami, o ile pod pojęciem bolszewika rozumie się jednostkę, pozbawioną w obecnym ustroju społecznym możliwości osiągnięcia sukcesu i nadziei rozwoju swych zdolności bez przewrotu społecznego.

Oczywiście, że kraj taki jak Polska, w której rolniczo-przemysłowa nad skromnie rozwiniętym przemysłem i której ludność potrafi ograniczyć swe potrzeby — nie cierpi pod brzemieniem kryzysu tak dotkliwie, jak inni. Polska posiada, jak Francja, dodatkową równowagę i pracowitą ludność. Ale nawet u Was utrudniony był produkcję rolnej powojuje niedzę, a ktoś może wierzyć w to, że na stosunkach waszych nie odbiłaby się katastrofa społeczna i gospodarcza, która by zniszczyła Niemcy. Łódź i Śląsk są mocno związane z rynkami międzynarodowymi. A więc, jeżeli źle jest w Europie — nikt u Was nie może pozostać obojętny.

Nie ludźmi się pozorami dobrobytu i szczęśliwości pewnych miast i krajów. Nie wolno oceniać sytuacji naszego kontynentu według obrazu, jaki daje szczególnie czysto Francja lub Belgja, może Holandia i państwa skandynawskie.

Pamiętać trzeba o zamkniętych domach handlowych, o bankach, będących w przededniu bankructwa, o folwarkach, zapamiętnionych nieprzypadkiem zniszczone, o bezwzględnej agitacji politycznej, o milionach zrozpaczonych bezrobotnych — pamiętać trzeba i trzeba zdać sobie z tego sprawę, że Europa znajduje się w złych warunkach dla przedstawienia się skutkom światowego kryzysu, odczuwanego w całej Azji i całej Ameryce, narówni z Europą.

Zmienia się wartość umysłów i pieniędzy. Przemianę gospodarze stają się koniecznością.

Nie można oczekiwać od 52 delegacji, przybywających do Genewy ze skromnymi instrukcjami swych przestraszonych rządów ażeby dały światu lekarstwo na cierpienie tak poważne.

Dla tego celu potrzebna jest współpraca sił umysłowych i gospodarczych całego świata. I dlatego — w tej chwili — Genewa jest czymś w rodzaju akademii. Pomiędzy Waszyngtonem zaś, Paryżem, Londynem i Berlinem rozstrzyga się los cywilizacji.

Powiem nawet: — raczej pomiędzy Waszyngtonem i Paryżem, skoro mimo kryzysu, dającego się tak mocno we znaki Ameryce i poczyna jąca i nas — Francuzów — gniebić te dwa tylko kraje zdołały utrzymać swe źródła finansowe i — co cenniejsze — równą wagę umysłów i zdrowy sąd. Czy będą umiały posłużyć się niemi, zanim będzie zapóźno?..

O konstytucji jugosłowiańskiej

WARSZAWA, 16. 9. — Odkryto się posi dzenie Polsk - Jugosłowiańskiego Porozumienia Prasowego pod przewodnictwem red. Gielżyńskiego.

Na posiedzeniu tem attaché prasowy Poselstwa Jugosłowiańskiego, p. Mares, wygłosił odczyt o nowej konstytucji jugosłowiańskiej i nowym orędziu wyborczym.

W referacie mówca podkreślił ducha demokratycznego konstytucji, oraz jej cel wzmocnienia jedności narodowej i państwowej.

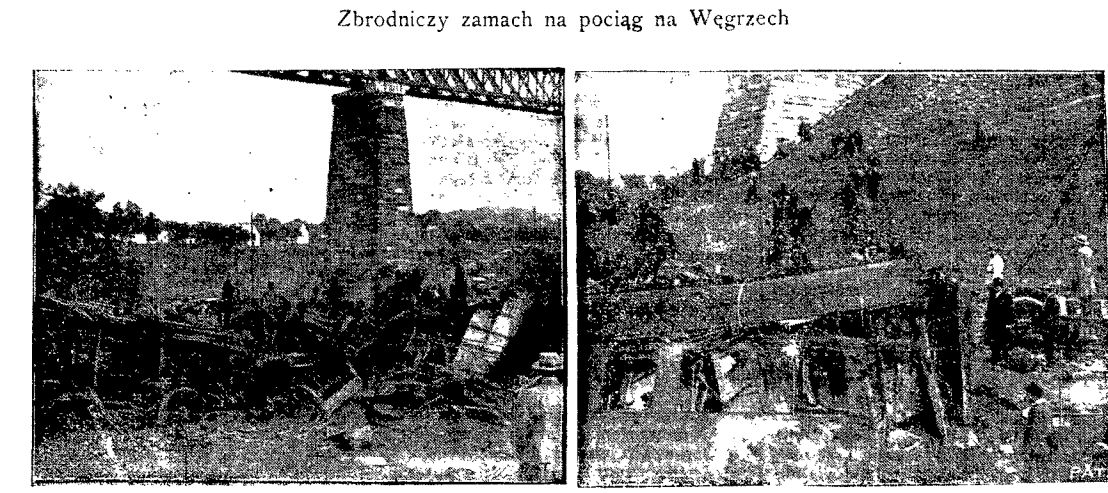
Rozsądny głos litewski za porozumieniem z Polską

B. attache wojsk, litewski w Berlinie, plk. Skorupski, wydał książkę p. t.: „Przebudzenie narodów”. Książka ta wywarła na Litwie niezwykle silne wrażenie.

Autor dowodzi w niej konieczności zawarcia unji pomiędzy Litwą i Polską na podstawie obserwacji poczynionych w Berlinie.

W uniwersytecie wileńskim odbędzie się publiczna dyskusja na temat tej książki, w której wezmą udział przedstawiciele uniwersytetu litewskiego oraz mężowie stanu.

Popierajcie L.O.P.P.

Zbrodniczy zamach na pociąg na Węgrzech

W ubiegłą niedzielę niewysłędzeni dotąd sprawy — prawdopodobnie międzynarodowa szajka komunistyczna — dokonała zbrodniczego zamachu na międzynarodowy ekspres Budapesz — Wiedeń — Passau — Kolonia — Zbrodniarze wysadzili w powietrze wiadukt kolejowy w pobliżu Bia Toragy w odległości 17 kl. od Budapesztu w chwili, gdy ekspres ten przejeżdżał przez wiadukt. Wskutek wybuchu masz. piekielnie spadło z wysokości na 30 mtr. nasypu, 5 wagonów pasażerskich oraz lokomotywa. W katastrofie tej zginęło 25 osób kilkadziesiąt zaś zostało ranionych. Ilustracje nasze przedstawiają szczytki rozbitych wagonów pociągu ekspresowego.

Niemiecki manewr mniejszościowy spalił na panewce Dyskusje w sprawach mniejszościowych w Genewie

Przemówienie dr. Curtiusa — Opanowanie ataku przez delegata Rumunji

(Telefonom od własnego korespondenta).

Genewa, 16. 9. Dzisiejsze posiedzenie komisji Ligi Narodów do spraw politycznych poświęcone było sprawom mniejszości narodowych. Zapowiedziane już poprzednio przemówienie dr. Curtiusa przyniosło słuchaczom rozczarowanie. Przemówienie jego było suche, ograniczyło się jedynie do stwierdzenia, że sprawy, odnoszące się do mniejszości narodowych są zbyt lekko traktowane. Poza tem stwierdził, że w ostatnim roku liczba spraw o mniejszościach narodowych, wniesionych do Ligi Narodów, znacznie się zwiększyła i wynosi 250 w porównaniu do 57 z r. 1930. Przyczem dr. Curtius zaznaczył, że wszelkie szczegóły spraw mniejszości narodowych powinny być upubliczniane, a nie trzymane jak dotychczas w tajemnicy.

Po przemówieniu dr. Curtiusa zabrał głos w imieniu delegacji greckiej, czeskosłowackiej, jugosłowiańskiej, rumuńskiej i polskiej minister spraw zagranicznych Rumunji Ghica i oświadczył, że przedstawiciele tych państw uważają za rzecz zupełnie zbędną częste dyskusje nad zagadnieniami mniejszościowymi, które dostatecznie już były przedyskutowane na sesyjnych posiedzeniach komisji, i że przedstawiciele tych państw powstrzymują w zupełności swoje dawne poglądy.

Po przemówieniu min. Ghica dyskusję zamknięto, powierając sporządzenie szczegółowego sprawozdania z przebiegu narady delegatowi Finlandji.

Ogólny przebieg narad nad sprawami mniejszościowymi można zreasumować jako niepowodzenie usiłowań niemieckich, zmierzających do wysunięcia skarg mniejszości niemieckiej na szersze pole dyskusji międzynarodowej.

Delegacja polska oraz inne państwa, zainteresowane w kwestji mniejszościowej, mogą być zadowolone z przebiegu narad.

zawdzięcza się to przedewszystkiem umiejętności taktowej w przemówieniu, wygłosz -

niem przez rumuńskiego ministra spraw zagranicznych Ghica.

Posel polski w Moskwie

zawiadomił sowiety o złożeniu Lidze Narodów wykazu naszych zbrojeń

(Telefonom od własnego korespondenta).

Warszawa, 16. 9. Dowiadujemy się, że posel Rzeczypospolitej w Moskwie otrzymał polecenie Rządu polskiego podać do wiadomości rządowi sowieckiemu, że w dn.

wcz. rajsym został przedstawiony Generalnemu Sekretariatowi Ligi Narodów w Genewie memorandum w sprawie zbrojeń Polski.

Polska prowadzi w zawodach kolarskich z Węgrami

Warszawa, 16. 9. We wtorek w godzinach wieczornych odbyła się na Dvna-sach pierwszy dzień kołarskiego spotkania Polska - Węgry. Po 1 dniu Polska prowadzi 19 punktami przed Węgrami. Jest to sukces

powolny i miły nam nadzieję, że drugi dzień nie przyniesie tego prowadzenia na porażkę naszych zawodników. Węgry zdobyli w 1 dniu 12 punktów.

Był posel polski w Berlinie - p. Knoll

przeniesiony w stan nieczynny

(Telef. od własn. korespondenta)

Warszawa, 16. 9. Dowiadujemy się, że w stan nieczynny został przeniesiony m.

n. Roman Knoll był pos. l w Berlinie.

W marynarce angielskiej spokój dyscyplina utrzymana w całej pełni

Londyn 16. 9. Agencja Reutersa donosi w związku z objawami niezadowolenia wśród marynarzy eskadry atlantyckiej, że według informacji, otrzymanych od oficera marynarki, przybyłego z bazy morskiej w Invergordon, sytuacja nie przedstawia się bynajmniej groźnie; stosunki między oficerami i marynarzami są doskonale, dyscyplina jest utrzymana w całej pełni. Według

wiadomości z Portsmouth, we wszystkich portach panuje normalna sytuacja.

Z Komisji Politycznej Ligi Narodów

GENEWA, 16. 9. Komisja polityczna przystąpiła dzisiaj do dyskusji nad projektem w sprawie przedłużenia pełnomocnictwa Komitetowi studjów europejskich.

Byłem zawsze fanatycznym zwolennikiem Ligi Narodów. Nie oczekiwałem nawet końca wojny, aby przyłączyć się do wyznawców idei stworzenia takiej organizacji międzynarodowej, która mogła zapobiec powtórzeniu się podobnej katastrofy. W maju 1918 r., w kilka dni po niespodzianym wjeździe pod „Chemin des Dames”, kiedy dopuszczano jeszcze powszechnie możliwość wielkiej ofensywy niemieckiej było mi darem — w całkowitem porozumieniu z dyrekcją „Matin’a” — ogłosić na łamach tego dziennika wywiad z p. Leonem Bourgeois, obok prezydenta Wilsona drugim twórcą Ligi Narodów.

Chcieliśmy ją widzieć bardziej niezależną i mocniejszą, aniżeli jest ona dzisiaj. Leon Bourgeois chciał wyposażyć ją w armię międzynarodową, pod jej rozkazami pozostającą. Twierdził, że armia ta nie musi być nawet liczna, gdyż dysponować będzie wielką siłą moralną, jaką nada jej fakt posiadania w swych szeregach obywateli 30 państw. Ja ze swej strony prowadziłem kampanję za przyznaniem Lidze Narodów suwerennego terytorjum, z którego — jak papiież w Città del Vaticano — mogłaby w chwilach kryzysu działać wolą własną, bez zapytywania rządów państw o pozwolenie.

Dzisiaj Liga Narodów nie ma wojsk i jest skromnym gościem rządu helweckiego, a w konsekwencji nieziszczonych marzeń trudno wymagać od niej dostatecznej siły do stosowania radykalnego lekarstwa na wszelkie zło. Udać się jej jednak załatwić mniejsze konflikty; załagodzić spór grecko-bułgarski, zdecydować o wyspach Aalandzkich, podzielić terytorjum Górnośląska. Ostatnio nawet miała Liga Narodów stworzyć dla Niemiec i Austrii możliwość wyrzeczenia się niebezpiecznego przymierza politycznego, bez zbytniego poniżenia godności obu państw.

Oto co może Liga Narodów, ofiarowując państwu swój aparat, swych specjalistów i swe metody pracy.

Dzisiaj jednak znaleźliśmy się w obliczu trudności tak wielkich i zamętu tak głębokiego, że upomnie się z tem wszystkim — przetrasta siły organizacji genewskiej.

Dzisiaj odpowiedzialne rządy państw muszą sięgnąć do rdzenia sił wytworzonych swoich narodów, które wprzód trzeba do tego wychować, stamtąd dobyć moey i przelać ją do wspólnego kotła Ligi Narodów. Trzeba nam w chwili bieżącej nie tylko rozwiązań niemal genialnych, ale także prawdziwej wiary, zaufania i ducha poświęcenia, ażeby przeczłysty siłę straszliwego prądu, uosobionego Europej.

Jeżeli idzie o problemy państwowe, to widać, że władza polityczna przybiera formy najbardziej skrajne, że państwa europejskie oscylują od demagogji parlamentarnej do dyktatury, że chwilami parlamentaryzm jest bezsilny, a skądinąd władza jednostki, zapewniając państwu ład wewnętrzny, nie umie również rozwiązać wielkich zagadnień. A właśnie problem władzy politycznej wkracza z glosem decydującym w dziedzinę spraw gospodarczych.

Każda z małych jednostek gospodarczych, tworzących Europę, trawi czas na bronieniu się przed sąsiadem, a właściwie na atakowaniu go przez arbitralne, często niespodziewane, podnoszenie opłat wwozowych na jego wyroby.

Nieszczęśne skutki interwencji politycznej w dziedzinie wymiany towarowej...

Do tych przyczyn zamieszania przyłączają się jeszcze nienawiści rasowe, kulturalne i religijne. Nieszczęśliwi Europejczycy nie tylko nie umieją jeszcze handlować ze sobą w spokoju, ale nie wynaleźli jeszcze formuł, któreby uspokoiły przeciwnictwa narodowościowe, mimo że traktaty pokojowe 1919 r. uwolniły 34 mniejszości narodowych z pod uścisku zaborów obcych.

Proszę sobie wyobrazić na niewielkim

Więcej szkół rzemieślniczych, a mniej gimnazjów i seminarjów nauczycielskich!

Pożyteczne kursy trykotarstwa i handlowe

Z rozpoczęciem roku szkolnego 1931/2 w tutejszym seminarjum nauczycielskim po zlikwidowaniu kursu wstępnego, pozostało 5 kursów i jest uczniów 135. W roku zeszłym 1930/31 przy pełnych 6-ciu kursach było uczniów 143, zatem obecna liczba zmniejszyła się o 8 uczniów. W 3 szkołach powszechnych jest uczniów i uczelnicy powyżej tysiąca. Jeżeli eświata jest konieczna, to znów nadmiar osób uczących szukających posad jest niepożądanym. Dotychczas dostawali posady maturzyści zaraz po ukończeniu seminarjum nauczycielskiego, w tym roku z 16 maturzystów tutejszego seminarjum żaden posady nauczycielskiej nie otrzymał, a podobno ze względu na oszczędnościowych wielu nauczycieli zostało zredukowanych.

Jeżeli robotnik w związkach, organizacjach i państwowych urzędach pośrednictwa pracy za ich pośrednictwem znajduje pracę, to pracownik umysłowy takich organizacji nie posiada a szukanie zajęcia od biura do biura ostatecznie zmniejsza liczbę osobnika do życia. Czyżby zamiast gimnazjów i seminarjów nauczycielskich nie lepiej byłoby zakładanie więcej szkół rzemieślniczych, któreby zaraz po ukończeniu dawały jakikolwiek zarobek. Szkoły zawodowe nie dające gruntownego wykształcenia, nie odpowiadają swemu przeznaczeniu. Ludność tutejsza przeważnie jest biedna, wydany pieniądź za naukę nieprodukcyjną powiększa liczbę osób niezadowolonych z istniejącego porządku.

Tutejsze Kolo Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w lokalu Towarzystwa „Przystań” zorganizowało kurs trykotarstwa ręcznego dla kobiet. Opłata za kurs wynosi 3 złote. Kurs rozpoczął się dnia 8 września.

Z dniem 16 września r. b. rozpoczęły się tu w nowej szkole powszechnej wykłady wieczorowych kursów handlowych Janusza Urbana, Dyrektora szkoły handlowej w Suwałkach. Wykłady przez nauczycieli z wyższym wykształceniem

Z meczu Polska Włochy w Poznaniu

Kapitan reprezentacyjnej drużyny włoskiej Facelli i kapitan drużyny polskiej Trojanowski wita się i wręcza wzajemnie bukiety przed lekkoatletycznym meczem między państwowymi Włochy — Polska na stadionie miejskim w Poznaniu 12. IX. br., zakończonym zwycięstwem drużyny włoskiej

handlowem będą odbywały się 3 razy tygodniowo w godzinach popołudniowych. Opłata wynosi 20 złotych miesięcznie od osoby. Wpisowe wynosi 8 zł. Uczniowie po zdaniu egzaminu w miesiącu czerwca 1932 r. otrzymają świadectwa z ukończenia kursu.

Na kursach będą wykładane: 1) księ

gowość (buchalterja) systemem podwójnym włoskim i amerykańskim, 2) Arytmetyka handlowa, 3) korespondencja handlowa, 4) Nauka o handlu oraz stenografia jako przedmioty nieobowiązkujące.

S. S. 16.9. 1931 r.

AUGUSTÓW

Ze świata

Nagle przerwanie manewrów floty angielskiej

LONDYN, 16.9. Admiralicja podaje do wiadomości, że nagle zostały przerwane wielkie manewry floty wojennej odbywające się na pełnym morzu.

Powodem tego sensacyjnego przerwania manewrów floty wojennej są niepokoje i niezadowolone, jakie wybuchło wśród marynarzy. Powodem tego niezadowolone jest ostatnie obcięcie wynagrodzenia oraz projektowane dalsze redukcje

poberów marynarzy. Przeprowadzone śledztwo wykazało, że jedynym powodem niezadowolone jest, zadaniem mprynarzy, niesłuszny rozkład redukcji poborów. Podoficerem zmniejszone pobory o 25 procent, gdy równocześnie oficerom, zależnie od rangi zmniejszono pobory tylko od 3 do 10 procent.

SUWAŁKI

Rozszerzenie gmachu Państwowego Gimnazjum—Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet organizuje Kursy kroju i szyćcia Nowa dyrektorka Seminarjum Nauczycielskiego

Gmach Państwowego Gimnazjum Mieskiego im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach (pl. Mickiewicza), jakkolwiek specjalnie wybudowany na pomieszczenie średniego zakładu naukowego, niezupełnie odpowiada swemu przeznaczeniu z powodu szczupłości pomieszczeń, spowodowanej stałym rozwojem szkoły. W trosce o jej potrzeby władze administracyjne oddały do dyspozycji Dyrekcji gimnazjum sąsiadujący z gmachem gimnazjalnym piętrowy budynek państwowy w którym mieści się poprzednio biuro Inspektoratu Rybactwa na województwo białostockie. Budynek b. Inspektoratu gruntownie odremontowany i przystosowany do użytku szkolnego połączony będzie z gmachem gimnazjum przez zamurowanie dwu bram i zamianę jednej na salę wykładową, drugiej zaś na szatnię uczniowską. Mur odgradzący podwórze gimnazjum od posesji b. Inspektoratu został zburzony; na powiększonym w ten sposób podwórzu powstanie duże boisko sportowe, którego brak dotkliwie

odczuwali wychowankowie gimnazjum. Odpowiednie roboty zostały już rozpoczęte i zakończone będą przypuszczalnie w ciągu 5—6 tygodni.

Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet w Suwałkach uruchamia dwuletnie kursy kroju i szyćcia. Zapisy przyjmowane są w lokalu Światlicy Policijnej (ul. Kościuszk 45), codziennie między godz. 7 a 8 wieczorem, oprócz niedziel i świąt.

Zanotowane w swoim czasie na łamach naszego pisma pogłoski o zamianowaniu p. Bronisławy Bartoszewiczówny, prof. Gimnazjum Żeńskiego w Białymstoku na stanowisko Dyrektorki Seminarjum Nauczycielskiego w Suwałkach znalazły całkowite potwierdzenie. p. Bartoszewiczówna w ubiegłym tygodniu przybyła do Suwałk i objęła kierownictwo powierzonego jej zakładu.

Nominację tę wita społeczeństwo suwańskie z prawdziwym zadowoleniem.

OSRÓŁĘKA

Z Okręgowego Związku Straży Pożarnych

W dniu 8 bm. odbyło się w Ostrołęce posiedzenie Zarządu Okręgowego Związku Straży Pożarnych pod przewodnictwem prezesa Związku p. starosty Milewicz.

Omawiane na wspieraniem posiedzeniu były sprawy organizacyjne placó-

wek strażackich, racjonalnego wyszkolenia i wprowadzenia w strażach wyszkolenia Obrony Przeciw—gazowej.

Zarząd przydzielił tytułem subwencji 4 strażom sikawki przenośne, 1 strażą drabinię Szczerbowskię i 14 strażom po 15 mtr. węża tłocznego.

MYSZYŃC

Olbryzi wiec B.B.W.R.

W dniu 13 bni. odbył się w Myszyńcu Wiec B. B. W. R. gromadząc około 300 ludzi przemawiał prezes kolo powiatow-

wego p dr. Szamoto z Ostrołęki. Zebrani przemówienie dr. Szamoto przyjęli znoznymi oklaskami.

Anegdoty na czasie..

(J. w.) Z Genewy nadeszła następująca lakoniczna depesza:

GENEWA, 16.9. Dziś upłynął termin składania przez poszczególne państwa danych o stanie zbrojeń. Z 50 państw zaproszonych na konferencję rozbrojeniową tylko 15 opublikowało powyższe dane.

Z pięćdziesięciu członków Ligi, tylko piętnastu... (M. i Polska)

Jakoś zalecenia Ligi Narodów nie znajdują posłuchu wśród dostojnych członków międzynarodowej rodziny, tak pięknie deklamujących nad Lemanem o pokoi i rozbrojeniu...

Równocześnie z tą bezsilną Ligą wrasta ilość zapisywanego papieru; komisje, podkomisje, sekcje i subkomitety ronia jak grzyby po deszczu. Liga, jak Saturn, pożera własne dzieci i im mniej się z nią licza, tem więcej tworzy komisji...

Przypomina to następująca anegdota, jaka w pierwszych latach wojny światowej

krążyła po Europie: „Wielkoduszny i miłujący pokój” car—batuszka Mikołaj II—ufundował Pałac Pokoju w Hadze. Ale jakoś ten pałac i ta „szlachetna”, inicjatywa nie przyniosły szczęścia ani pokoiu ludzkości.

Gdy pod gmach Pokoju położono fundamenty—wybuchła wojna rejskojapońska. Parter Pałacu był świadkiem wojny włosko-tureckiej; przy budowie pierwszego pietra wstrząsnęła Europa wieść o wojnach bałkańskich, zaś gdy gmach był nareszcie gotów—świat cały ogarnęła pożoga wojenna...

Dlatego z drżeniem patrzymy na coraz to nowe komisje i subkomisje Ligi Narodów...

Pięknie i wzniosłe marzenie Wilsona poczyna tonąć w powodzi frazesów i papierów.

Oby zdrowy instynkt państw i narodów wyciągnął póki czas topielca...

Z dziejów ziemi Sejneńskiej

Urywki z pamiętnika

II. Ponieważ w tej sytuacji politycznej doskonale orientowałem się i uświadomiłem sobie całą grozę utraty dla Polski ziemi sejneńskiej i przykaszczenu jej przez wrogich litwinów, z pomocą knowań postępczych i gwałtów, rzekłem się propozycyjnym mi w Lemżyńce posady w Okr. Urzędzie Ziemi i zgodziłem się na przyjęcie pierwszego starosty sejneńskiego, przyjęcia stanowiska zastępcy starosty w Sejnach, aby móc paraliżować zakusy litewskie tamże. Już wówczas Rząd w Warszawie stawiał za warunek, przy nominacji urzędników na zastępców starostów, ukończenia uniwersytetu, lub Innego wyższego zakładu naukowego.

Ponieważ jednakże rząd polski nie znalazł wówczas urzędnika z wyższym wy-

kształceniem, któryby obznajomiony był z miejscowymi warunkami natury politycznej Minister Spraw Wewnętrznych Wejciechowski Stanisław (następnie prezydent Rzeczypospolitej) zgodził się na mianowanie mnie prowizorycznym zastępcą starosty w Sejnach, pomimo że nieposiadałem wymaganego cenzusu naukowego.

Licząc na to, że zabiegami swymi na drodze politycznej, uda mi się uratować dla Polski, znajdującą się w posiadaniu Litwy Kowieńską ziemię, aż do Druskienik, rozpocząłem w powiecie Sejneńskim pracę organizacyjną i agitatorską w celu usunięcia wpływów litewskich, należących do Sejn z Kowna i do oczyszczenia powiatu od elementów wrogich, nasilonych z Litwy.

Na wstępie tych działań założyłem w

Sejnach 7-klasową szkołę powszechną, bezpłatną oraz poczęliśmy z starostą Sejneńskim wskutek mych starań, zorganizować szkoły polskie, na całym terenie powiatu, aż do linii demarkacyjnej.

Stopniowo litewskie duchowieństwo musiało ustąpić z katedry w Sejnach a potem widząc sprawę litewską, przegrał również wyjechał z Sejn biskup — litwin.

W Karolinie 9 km. odległości od Sejn, gdzie przed wojną przymusem „awraciał” katolików na prawosławia niejaki Dobrowolski, otworzyłem na wskutek starań ludności parafę katolicką — polską.

Starałem się wszelkimi siłami, ażeby dla wyniszczonej wojną i działaniami obcych armii, ludności powiatu, wymoczyć i wyprosić od rządu jaknajwiększe ulgi i zapomogi. Udało mi się to prawie

zawsze gdyż umiałem motywować konieczność pomocy argumentami wiżkie mi.

Na dalszy plan odkładaliśmy z starostą utworzenie 7-mio klasowych szkół powszechnych w Krasnopolu, Giboch, Berżkach i Karolinie, oraz przekształcenie 7-mio klasowej szkoły w Sejnach na gimnazjum.

Natomiast na pierwszy plan wysuwałem ze względu że powiat Sejneński jest nawnakroślitowca, budowę szkoły rolniczej męskiej, do której wchodziłaby młodzież po siedmioletniej nauce w szkołach powszechnych z powiatu Sejneńskiego oraz powiatów sąsiednich.

Przy szkole rolniczej projektowałem urządzenie wzorowej fermy rolniczej. O fundusze na budowę szkoły i urządzenie fermy wzorowej porobiłem starania w sferach rządowych oraz zwróciłem z prośbą aby rząd polski odstąpił na własność lub wieczystą dzierżawę tamorządowi powiatowemu folwark Sejny. W celu

uzyskania funduszy na budowę wspomnianej szkoły zrobiłem zamach na kieszonki i banki rodaków z oceanem, pochodzących z powiatu sejneńskiego i zamieszkałych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Półn.

Byłem pewny że rodacy w Ameryce nie mógł zew odezwać się i szkoła rolnicza w Sejnach powstanie. Los rzucił inaczej. Partynictwo, warcholstwo, zła wola żyjących ludzi, ustawiczna zmiana ludzi w sferach rządzących w Warszawie sprawiła to, że w ogólnym zaślepieniu przestano dostrzec konieczność prowadzenia rozwoju kulturalnego na kresach pogranicznych, których nasz powiat należał. Komuś tam w sferach wyższych zaświtała myśl, ażeby skasować powiat sejneński i połączyć go z Suwałkami. Urzędy w Sejnach zlikwidowano. Urzędników przeniesiono lub zwalniono. Między innymi mnje.

A.

Po zamachu stanu w Austrii

Nieudany zamach stanu w Austrii, zainicjowany przez przywódcę Heimwehry dr. Přílemera, z wieką energią sfilmowany przez władze republiki austriackiej, pozostawił po sobie liczne ślady w formie rozpiskateowanych w szeregu miejscowości austriackich odezw. Na ilustracji naszej widzimy po lewej stronie odezwę dr. Přílemera do ludu austriackiego, zawiadaniająca o objęciu władzy w Austrii przez Heimwehre, po stronie prawej zaś patent z prowizoryczną konstytucją, opracowaną przez Heimwehre.

Wieści z Polski

Prace nad nowym budżetem państwowym

Ministerstwo Skarbu w szybkim tempie uzgadnia z resortowemi ministerjami poszczególne działy budżetu, przy czem punktu wyjścia stanowią sumy globalne, ustalane w drodze ostatnich zarządzeń oszczędnościowych.

Równocześnie zostanie uwzględniona zarzysowana w ostatnim roku zdolność płatnicza podatników, wobec czego należy przewidywać poważne zmniejszenie globalnej kwoty budżetu po stronie wpły- wów.

Białystok

WRZESIEŃ 17 CZWARTEK Dziś: Lamberta Jutr: To masza Wsch. st. 5.6 Zach. st. 17.53

Przyjęcia u Pana Wojewody

Pan Wojewoda w dniu wczorajszym między innymi przyjął delegację mierniczych przysięgłych na czele z p. Dembkiem, p. Kubiką, przedstawicieli Magistratu m. Białegostoku w osobach p.p.: wiceprezydenta dra Ziemińskiego, dra Kacnelsona i Flomenbauma w sprawach miasta, Starostę Powiatowego w Grajewie, p. Stefánusę i p. Kulikowskiego, Inspektora Okręgowego Straży Granicznej, który Panu Wojewodzie złożył wizytę.

Zbiór plonów w ogrodzie szkolnym

W dniu dzisiejszym w godzinach przedpołudniowych odbędzie się zbiór plonów w Miejskim Centr. Ogródzie Szkolnym.

Jak wiadomo Miejski Centr. Ogród Szkolny powstał w Białymstoku na wiosnę 1930 r., celem umożliwienia praktycznej nauki przrady żywej dzieciom szkół powszechnych.

W ogrodzie tym hodowane są rośliny, służące jako pomoce naukowe, oraz znajdujące się działki z kwiatami i warzywami, uprawiane samodzielnie przez dziecię szkół powszechnych.

Plany Miejskiego Ogrodu Szkolnego zostaną własnością dzieci, jako nagroda za ich pilną pracę.

Ważne dla kolektorów

W tych dniach Komitet Budowy Pomnika Wdzięczności w Poznaniu zwrócił się do Magistratu m. Białegostoku z prośbą o wskazanie kilku adresów firm chrześcijańskich, jak np. kolektur, hurtowni tytoniowych, zakładów handlowych i t. p., które zechciałyby się podjąć sprzedaż losów loterii fantowej na budowę Pomnika Wdzięczności.

Zainteresowane osoby, które reflektowałyby podjąć się sprzedaży za normalny rabat losów wyżej wymienionej loterii, są upraszane o osobiste lub telefoniczne porozumienie się z sekretarzem Magistratu, p. Zawadzkiem w godzinach urzędowych.

Skład Sądu Doraźnego

W związku z rozszerzeniem Rady Ministrów, wprowadzającą postępowanie doraźne, prezes Sądu Okręgowego w Białymstoku, p. L. Zubelewicz, powołał do życia specjalny Wydział ds. spraw doraźnych. W skład tego wydziału wchodzi: p.p. sędziowie: Kłopotowski—jako przewodniczący i jako członkowie—Nowosielski i Korab-Karpewicz.

Sekretarzem wydziału do spraw doraźnych został p. Wilhelm, sekretarz wydziału karnego Sądu Okręgowego.

APOLLO

Na Zachodzie bez zmian

MODERN

Rozstrzygająca noc

Dr. A. Kozubowski

Choroby kobiece i akuszerka Powrócił 712-5 Ordynuje od godz. 8-9 i 4-7.

Dr. J. Walewski

Choroby weneryczne, skóra, moczopłowe Przyjmuje rano i od 4-7 w. W niedzielę święta od 10-11 r. ul. Sienkiewicza 14 m. 3 Telefon 9-49 443-

Dziś premiera

„MODERN”

Początek o godz. 6.45

Wspaniały śpiewno-dźwiękowy film FOXA p. t.

WESELE W HOLLYWOOD

W rolach głównych

NORMA FERRYS, KAROL MURRAY

Co mówi Komisja Rewizyjna o gospodarce Magistratu

Table with financial data: Wykonanie budżetu, Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej m. Białegostoku w wyniku badań nad wyk. w. w. w. wpływach, W wydatkach, Dział zdrowia publicznego.

z dozorców rynkowych, Ceny rynkowa ustala więc jedna osoba, a Sekcja Gospodarcza nie kontroluje tych cen. A przecież te ceny służą za podstawę do rozrachunków z dostawcami na bardzo poważne sumy...

Dalsze szczegóły gospodarki miejskiej za ubiegły okres budżetowy, podamy w numerach następnych.

Dr. Betty Melnik choroby kobiece i akuszerka powróciła Sienkiewicza 14, Telefon 8.78

Wesele Wyspiańskiego na scenie

Dnia 18 b. m. w Grodnie, a 22 w Białymstoku Wojewódzki Teatr Objazdowy wystawi „Wesele”. Impreza teatralna nie zwykła! To też już zgóry można powiedzieć, że frekwencja gości na przedstawieniach będzie nadzwyczajna...

Nie każdy teatr może pozwolić sobie na tak trudną imprezę techniczną, jaką jest wystawienie „Wesela”, to też wysiłki naszego teatru w tej dziedzinie należy powitać z zadowoleniem...

W związku z tym przedstawieniem nie od rzeczy będzie przypomnieć sobie dzieje „Wesela” na scenie polskiej. Premiera tego arcydzieła, które wzruszyło każdego czytelnika, odbyła się w marcu 1901 roku w Teatrze Krakowskim...

Cała publiczność oszolomiona napięciem teatralnego wrażenia, siedziała z tchem zapartym, jakby do miejsc przykuta... Jeden z ostatnich wyszedł Stanisławski, gdy już światła gaszono i szeptali przyczynom głosu: „To nadzwyczajne, szalone, ale genialne!”

Nie zapomnę nigdy tego wieczora... Czuliśmy, że stała się rzecz niezwykła, wyzwanie w dziejach teatru polskiego wyjątkowe. Scena pokazała narodowi jakąś głębię jego duszy zbiorowej...

W „Wesle” zostało przyjęte entuzjastycznie, autor odniósł triumf całkowity. Sława utworu szybko rozbiegła się po całym kraju i rozpoznał się drugi triumf poety — zwycięstwo idei utworu, który dał syntezę pokolenia, otworzył rany i pokazał drogę wstępu narodowych... „Weselu” pisali prawie wszyscy znani krytycy i pisarze...

Najkrzywciej... „Wesele” ustosunkował się historyk literatury Stanisław Tarnowski, który jednak za swój sąd nie recyzyl, nie mocąc, jak mówił, przenieść dzieła, ani jego zamiaru. W tym samym 1901 r. „Wesele” wystawiono na scenie lwowskiej; o przedstawieniu w zaborze rosyjskim nawet marzyć nie można było...

W ilno, dzięki szczęśliwemu podstepowi, wystawiło „Wesele” już w r. 1907 i ten sam zespół wileński w Petersburgu w roku 1912. Władze pruskie wogóle zabroniły grać utwory Wyspiańskiego. Dopiero w listopadzie 1918 r., po wybuchu rewolucji niemieckiej, odegrano je w teatrze Polskim bez żadnych skreśleń...

Niebawła okazja nabycia najlepszych gatunków towerów na ubrania za nadzwyczaj niskie ceny. Pałta, futra i ubrania męskie, płaszcze, futra i kostjumy damskie, Ubory i pałta dla młodzieży szkolnej. po cenach rekordowo niskich w składzie sukna M. OLDAKA w Białymstoku, ul. Kupiecka 2.

Akcja pomocy bezrobotnym na terenie powiatu białostockiego

W ubiegłym tygodniu z inicjatyw p. Starosty Powiatowego inż. St. Michałowskiego zawiązał się Komitet Powiatowy niosący pomoc bezrobotnym, składający się z przedstawicieli gmin i ośrodków bar dziej dotkniętych kryzysem gospodarczym...

Z działalności T-wa Popierania Przemysłu Ludowego „Krajan” w Białymstoku

W dniu 14 b.m. w Wilnie odbył się zjazd delegatów Towarzystwa Popierania Przemysłu Ludowego 4 województw północno-wschodnich, t. j. wileńskiego, nowogródzkiego, białostockiego i poleskiego, przy udziale radcy Prezydium Rady Ministrów p. Józefa Chrzstanowskiego...

Z ramienia Białostockiego Woj. T-wa Pop. Prz. L. „Krajan” jako delegaci brali udział p. inż. Edward Głogowski i p. prof. Antoni Rutkowski.

Spis mężczyzn dwudziestu ośmiu reczników

- Spis imion i dat urodzenia: H — 17, U — 14, J — 19, 20, W — 16, 17, K — 21, 22, 23, Z — 18, 19, L — 24, 26, Z — 20, L — 27, 28, M — 29, 30, N — 31, O — 3, P — 4, 5, 6, R — 7, 9, S — 10, 11, 12, T — 13

Zjazd delegatów Kół B.B.W.R. w Grodnie

W niedzielę, o godz. 13-ej, odbędzie się Zjazd delegatów kół BBWR. z terenu powiatu grodzieńskiego. Jako delegaci z poszczególnych kół przybędą prezysi i sekretarze kół.

Strzelcy w Skidlu nie drzemają...

Z przyjemnością niemałą notujemy fakt żywotności zarządu oddziału Związku Strzeleckiego w Skidlu, który w celu kulturalnym i oświatowym, w celu rozwrozczenia wśród miejscowej młodzieży idei Strzeleckiej zapomocą najłatwiejszych może i najbardziej trafiających do serc młodych, środków, a więc śpiewu, muzyki, gier i raryzów kulturalnych, powołał zamiar organizowania w świetlicy W. F.

Dr. Zygmunt Siemaszko powrócił 703-3

Konto P. K. O. Nr 68425

Redaktor przyjmuje od godz. 12-13; telefon 2-73... CENA PRENUMERATY: miesięczni z odnośnikiem do domów, lub przesyłką pocztową | 4 zł... CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości przed tekstem — 70 gr.; w tekście 80 gr. za tekstem — 50 gr.; kronika reklamowa, komunikaty — 1. za wiersz redakcyjny; drobne — 20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50 proc. ; z zastrzeżeniem miejsca — 25 proc. Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy — 50 proc. niżki. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Układ ogłoszeń przed tekstem 5° łamowy, za tekstem 10° łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń. Konto czekowe P. K. O. Nr. 68.425 Redakcja i Administracja: Św. Rocha Nr. 3, tel. Nr. 10-06 i 2-73. Wydawca: Tow. Wydawnicze Polska Drukarnia w Białymstoku, Sp. Akc. w Białymstoku S-gó Rośa 3 Redaktor odpowiedzialny: Antoni Faramowski